

Číslo záznamu: Z-PUSR-048094/2024

Číslo spisu: S-PUSR-009373/2024

Bratislava, 11. 06. 2024

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa § 26 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

d o r u č u j e V E R E J N O U V Y H L Á Š K O U
oznámenie o vydaní rozhodnutia:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky ako miestne a vecne príslušný správny orgán v zmysle ustanovenia § 9 ods. 3 § 10 ods. 2 písm. e) zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej iba „pamiatkový zákon“) vydáva podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v súlade s ustanovením § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej iba „správny poriadok“) toto

r o z h o d n u t i e:

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 15 ods. 1 pamiatkového zákona v spojení s ustanovením § 2 ods. 2 pamiatkového zákona

v y h l a s u j e z a n á r o d n ú k u l t ú r n u p a m i a t k u

cintorín vojnový v meste Svidník, okres Svidník, nachádzajúci sa **na pozemku parcely KN C 562/1 a KN E 649/3, k. ú. Svidník.**

Právny vzťah k pozemku parcely KN C 562/1 vedenej ako „ostatná plocha“ nie je evidovaný na liste vlastníctva (vlastník nie je známy). V zmysle listu vlastníctva č. 2782 je pozemok parcely KN E 649/3 evidovaný ako „orná pôda“ vo výlučnom vlastníctve Gréckokatolíckej Cirkvi, Farnosti Svidník (IČO 31951988). Správcom predmetného cintorína je Mesto Svidník, Sovietskych hrdinov 200/33, 089 01 Svidník.

O d ô v o d n e n i e

V zmysle § 2 ods. 3 pamiatkového zákona je kultúrna pamiatka podľa tohto zákona hnutelná vec alebo nehnuteľná vec pamiatkovej hodnoty, ktorá je z dôvodu ochrany vyhlásená za kultúrnu pamiatku.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky (ďalej len „Pamiatkový úrad SR“) začal dňa 06. 05. 2024 správne konanie vo veci vyhlásenia vojnového cintorína vo Svidníku za národnú kultúrnu pamiatku na základe podkladu pre vyhlásenie národnej kultúrnej pamiatky (ďalej len „podklad“) vypracovaného v zmysle § 15 ods. 2 písm. a) pamiatkového zákona Krajským pamiatkovým úradom Prešov.

V zmysle § 14 ods. 1 správneho poriadku účastníkom konania je ten, o koho právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach sa má konať alebo koho práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti môžu byť rozhodnutím priamo dotknuté. Podľa § 14 ods. 2 správneho poriadku účastníkom konania je aj ten, komu osobitný zákon také postavenie priznáva. Účastníkom konania je podľa § 15 ods. 3 pamiatkového zákona vlastník veci, ktorá je predmetom konania o vyhlásení za kultúrnu pamiatku. Ak má byť vyhlásená za kultúrnu pamiatku nehnuteľná vec, účastníkom konania je aj obec.

Oznámenie o začatí správneho konania spolu s podkladom bolo mestu Svidník doručené prostredníctvom elektronickej schránky dňa 02. 05. 2024. Z dôvodu neznámych účastníkov konania (nezaložený list vlastníctva k pozemku – parc. KN C 562/1) správny orgán podľa § 26 ods. 1 správneho poriadku v spojení s § 18 ods. 3 správneho poriadku oznámil začatie správneho konania verejnou vyhláškou. Verejná vyhláška bola na úradnej tabuli správneho orgánu vyvesená dňa 07. 05. 2024 a zvesená dňa 22. 05. 2024. Na úradnej tabuli Mestského úradu Svidník bola verejná vyhláška vyvesená dňa 07. 05. 2024 a zvesená dňa 23. 05. 2024. Pätnásty deň vyvesenia verejnej vyhlášky je dňom doručenia.

Pamiatkový úrad ako správny orgán v súlade s ustanovením § 33 ods. 2 a § 27 ods. 1 správneho poriadku dal účastníkom konania možnosť pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia. Do podkladu bolo možné nahliadnuť na Mestskom úrade Svidník a na Pamiatkovom úrade SR. K podkladu sa účastníci konania v stanovenej lehote nevyjadrili.

Pamiatkový úrad SR v priebehu správneho konania zistil skutočný stav veci tak, ako to ustanovuje § 32 ods. 1 správneho poriadku, pričom vychádzal najmä z predloženej historickej, urbanistickej a architektonickej charakteristiky vojnového cintorína a následne posúdil splnenie kritérií podľa § 15 ods. 1 pamiatkového zákona, podľa ktorého sa vec, alebo súbor takýchto vecí, ktorý má pamiatkovú hodnotu, vyhlasuje za národnú kultúrnu pamiatku. Keďže podklad pre vyhlásenie veci za národnú kultúrnu pamiatku jednoznačne preukázal pamiatkovú hodnotu, ktorou je podľa § 2 ods. 2 pamiatkového zákona súhrn významných historických, spoločenských, krajinných, urbanistických, architektonických, vedeckých, technických, výtvarných alebo umelecko-remeselných hodnôt, pre ktoré môžu byť veci predmetom individuálnej alebo územnej ochrany, došlo k splneniu kritérií na vyhlásenie vojnového cintorína vo Svidníku za národnú kultúrnu pamiatku vo verejnom záujme.

Správny orgán vychádzal zo skutočnosti, že vojnový cintorín Svidník II. (Vyšný Svidník) je cenným dokladom bojov odohrávajúcich sa počas prvej svetovej vojny v rámci karpatskej časti východného frontu na území svidníckeho okresu v období od novembra 1914 do mája 1915. Rozlohou, počtom hrobových miest a počtom pochovaných vojakov patrí medzi stredne veľké vojnové cintoríny v okrese Svidník. Z architektonického hľadiska ide o unikátne a jedinečné architektonické dielo významného maďarského architekta Józsefa Lampinga (1881 – 1939).

Vojnový cintorín Svidník II. sa nachádza v intraviláne mesta, približne v jeho strede (bývalý Vyšný Svidník), na ploche mestského cintorína. Vznikol počas prvej svetovej vojny podľa projektu Józsefa Lampinga. V medzivojnovom období, v roku 1921, pribudol na miestny cintorín hrob československého vojaka Jána Hlaváča, ktorý zomrel za neznámych okolností v júli 1921. Keďže sa nachádzal na ploche civilného cintorína a v bezprostrednej blízkosti gréckokatolíckeho Chrámu sv. Paraskevy, starostlivosť o cintorín neupadla ani po skončení druhej svetovej vojny. V rokoch 2004 – 2005 prešiel čiastočnou obnovou, ktorej súčasťou bolo zarovnanie plochy cintorína, inštalácia centrálného kovového kríža osadeného do betónového podstavca s pôdorysom kosoštvorca s nápisovými tabuľami v jeho hornej časti,

vybudovanie chodníka ku centrálnemu krížu, vysadenie živého plota a osadenie gréckych krížov z lešteného prírodného kameňa na ploche cintorína.

Vojnový cintorín má pôdorys obdĺžnika s rozmermi 28 x 29 m a s celkovou výmerou 812 m². Pozostáva zo 67 vojnových hrobov. Z celkového počtu je 13 hrobov hromadných (šachty), 3 hroby sú spoločné a 51 hrobov je jednotlivých. Na cintoríne je pochovaných okolo 360 obetí. Súčasná podoba vojnového cintorína, pokiaľ ide o pôdorys a umiestnenie vstupu na cintorín, korešponduje s náčrtom z medzivojnového obdobia čiastočne. Pôdorys je dodržaný podľa pôvodného stavu, vstup na cintorín bol oproti pôvodnému stavu premiestnený z južného rohu JV časti oplotenia do stredu SV časti oplotenia. Hrobové polia v súčasnosti na ploche cintorína viditeľné nie sú, cintorín je zarovnaný. V porovnaní s náčrtom z medzivojnového obdobia nesedí ani rozmiestnenie kamenných gréckych krížov. Kríže neoznačujú dnes už neidentifikovateľné hrobové polia, v areáli cintorína sú rozmiestnené symbolicky. V SV časti areálu cintorína je situovaný malý pamätník - kamenný blok s betónovým podstavcom a s nápisovou tabuľkou z kameňa. V južnom rohu cintorína je situovaný civilný hrob Pavla Mojžíška. Približne v strede cintorína, na vyvýšenom mieste tvaru polgule, je situovaný jednoramenný kovový kríž na podstavci s pôdorysom kosoštvorca s nápisovými tabuľkami. Bezprostredné okolie centrálného kríža je v teréne vymedzené spevnenou plochou s pôdorysom kruhu. Spevnená plocha nie je ohraničená obrubníkmi, je vybudovaná v jednej úrovni s terénom a pozostáva z kamenných kociek. Ku centrálnemu krížu vedie chodník, ktorého okraje vymedzujú betónové obrubníky. Celá plocha cintorína, ktorá sa v smere SV – JZ mierne zvažuje, je s výnimkou chodníka ku centrálnemu krížu a spevnenej plochy v bezprostrednom okolí centrálného kríža, zatrávnená. Areál cintorína je oplotený živým plotom. Vstup na cintorín, ktorý je bez vstupnej brány, je situovaný uprostred východnej časti živého plotu. Súčasťou areálu vojnového cintorína je aj historická zeleň z čias jeho založenia (výstavby).

Vojnový cintorín je nositeľom súboru pamiatkových hodnôt:

Hodnoty historickej a spoločenskej: Vojnový cintorín Svidník II. (Vyšný Svidník) je významným historickým nehnuteľným dokumentom (symbolom, mementom), nachádzajúcim sa v katastri mesta, pripomínajúcim vojnové operácie z prvej svetovej vojny, vrátane ich ničivých dôsledkov (vojnové obete), prebiehajúce v jeho okolí na prelome rokov 1914 – 1915. Predmetný cintorín je cenným dokladom rôznych spôsobov starostlivosti o toto pietne miesto od jeho založenia po súčasnosť. Vojnový cintorín predstavuje pietne miesto tam pochovaných padlých vojakov, spojené s prejavom úcty voči ich odvahe, statočnosti a hrdinskému boju za krajinu, národy, resp. myšlienky, pre ktoré obetovali svoje ľudské životy.

Hodnoty urbanistickej: Vojnový cintorín bol v rámci urbanistickej štruktúry sídla, ktorého je súčasťou, t. j. niekdajšej obce Vyšný Svidník, zriaďovaný s úmyslom, aby nebol obyčajným vojnovým pohrebiskom, ale aby spĺňal umelecko-estetické a kultúrne aspekty, aby predstavoval dominantu obce a aby do jej urbanistickej štruktúry (predovšetkým z hľadiska materiálu, použitého pri jeho výstavbe – drevo, kameň, betón, zeleň) vhodne zapadol a nijako ju nenarušil. Štruktúra areálu vojnového cintorína, rozmiestnenie hrobových polí, situovanie centrálného pietneho miesta na ploche cintorína i samotný výber miesta pre jeho zriadenia v rámci urbanistickej štruktúry sídla sú odrazom premysleného urbanistického zámeru. Z urbanistického hľadiska má vojnový cintorín vo vzťahu k mestu výnimočné a nezastupiteľné miesto, je významnou, neodmysliteľnou a neoddeliteľnou súčasťou jej zástavby už vyše 100 rokov (do r. 1943 obce Vyšný Svidník, od r. 1943 mesta Svidník), samostatne predstavuje jednu z jeho architektonických dominant a spolu s vojnovým cintorínom Svidník I. (Nižný Svidník) predstavuje súčasť unikátneho mestského komplexu vojnových cintorínov.

Hodnoty architektonickej: Vojnový cintorín Svidník II. v meste Svidník predstavuje z architektonického hľadiska unikátne a jedinečné architektonické dielo významného maďarského

architekta Józsefa Lampinga, ktoré na území Slovenska nemá obdobu. Napriek značným úpravám a symbolickému osadeniu krížov oproti pôvodnému návrhu, zostáva cenným architektonickým dielom.

Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov v čl. 44 ods. 2 ukladá každému povinnosť chrániť a zveľaďovať životné prostredie a kultúrne dedičstvo. Podrobnosti o právach a povinnostiach v súvislosti s touto povinnosťou sú ustanovené zákonom (čl. 44 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky). Ochrana kultúrneho dedičstva je verejným záujmom, čo vyjadruje aj Deklarácia Národnej rady Slovenskej republiky v uznesení č. 91/2001 Z. z., pričom Slovenská republika je tiež v tejto oblasti viazaná medzinárodnými svetovými a európskymi dohovormi o ochrane kultúrneho a prírodného dedičstva.

V zmysle ustanovenia § 27 ods. 1 pamiatkového zákona sa pod základnou ochranou kultúrnej pamiatky rozumie súhrn činností a opatrení vykonávaných na predchádzanie ohrozeniu, poškodeniu, zničeniu alebo odcudzeniu kultúrnej pamiatky, na trvalé udržiavanie dobrého stavu vrátane prostredia kultúrnej pamiatky a na taký spôsob využívania a prezentácie, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote a technickému stavu.

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok.

Vzhľadom na uvedené rozhodol správny orgán tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 53 a § 54 ods. 1 a 2 správneho poriadku má účastník konania právo podať proti tomuto rozhodnutiu odvolanie na Pamiatkový úrad SR, Cesta na Červený most 6, 814 06 Bratislava v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia účastníkovi konania.

Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom až po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Ing. arch. Pavol Ižvolt, PhD.
generálny riaditeľ

Rozhodnutie sa doručuje účastníkom konania verejnou vyhláškou na:

úradnej tabuli Mestského úradu Svidník

úradnej tabuli Pamiatkového úradu SR

webovom sídle Pamiatkového úradu SR – www.pamiatky.skcentrálnej úradnej elektronickej tabuli – www.slovensko.sk

Vyvesené dňa: .....

Zvesené dňa: .....

Potvrdené dňa: .....

Pečiatka a podpis: .....

Rozhodnutie sa doručuje – doporučene (el. poštou):

Gréckokatolícka cirkev, farnosť Svidník, Pavlovičova 170/3, 089 01 Svidník

Mesto Svidník, Sov. hrdinov 200/33, 089 01 Svidník

Rozhodnutie sa doručuje – doporučene (po nadobudnutí právoplatnosti):

Okresný úrad Svidník, Katastrálny odbor, Sov. hrdinov 102, 089 01 Svidník

Na vedomie:

Krajský pamiatkový úrad Prešov

Pamiatkový úrad SR – založenie do spisu (2x)

PRÍLOHA: Svidník, CINTORÍN VOJNOVÝ - Schematické vyznačenie NKP

**PAMIATKOVÝ ÚRAD
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

ODBOR EVIDENCIE PAMIATKOVÉHO FONDU - PAMIS
Cesta na Červený most 3946/6, 814 06 Bratislava
www.pamiatky.sk, e-mail: uzpf@pamiatky.gov.sk

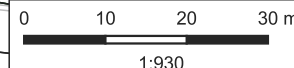
Dátum vyhotovenia výkresu: 2024-06-05
Vymedzené a vyhotovené v prostredí QGIS
Súr. systém: S-JTSK / Krovak East North (EPSG:5514)
Podkladové mapy © ÚGKK SR

Zobrazené administratívne územia:

Kraj:	Okres:	Obec:	Kat. územie
Prešovský	Svidník	Svidník	Svidník

- Hranica katastrálneho územia
- Parcely reg. C
- Parcely reg. E
- Zlučkové čiary
- Vyhlásená národná kultúrna pamiatka

Názov NKP	Názov PO	Pamiatková rezervácia	Pamiatková zóna	Ochranné pásmo	Katastrálne územie	Parcela reg. C	Parcela reg. E
CINTORÍN VOJNOVÝ	CINTORÍN VOJNOVÝ			Svidník, Kostol gr.k. sv.Paraskevy, pamätník sov.v.	Svidník	562/1	649/3